

Høyesteret.

Under Kjøbmand Bergs Fraværlse fra sit hjem i Laurvigs By paa en Reise, som han i August Maaned 1836 foretog til Østlandet, havde han overbraget sin Svoger Otter Daniel Steen Kjøbmand i Laurvig, at tilsee sit Hus, hvorhos han havde befalet sine Tjenestefolk at sende Bud efter Steen, hvis Proprietær A. Wrigth fra Laurdal under hans Fraværelse skulde indfinde sig i hans Huus. Grunden til dette Paalæg var, at Kjøbmand Berg, der havde forbudt A. Wrigth sit Huus, var imod dennes ægteskabelige Forbindelse med Jfr. Berg, en Søster af Kjøbm. Berg, i hvis Huus hun opholdt sig. Itte destomindre maa det antages, at en Forlovelse var kommen istand mellem Wrigth og bemeldte Jomfru Berg, der eiede nogle Penge efter sin afdøde Fader; thi uagtet hun har udsagt, " at hun ikke var annerledes forlovet med Wrigth, end at dersom denne var som hun havde sagt, saa skulde de være forlovede" lyde dog flere oplyste Omstændigheder hen paa, at de mellem sig vare komme overrens om at ægte hinanden. Da Wrigth i Slutningen af August 1836 var ankommen til Laurvig, fik han Bud fra Jomfru Berg om, at han ikke maatte reise fra Byen forinden hun havde faaet ham i Tale. Som Følge heraf indfant han sig hos hende paa hendes Værelse i Bergs Huus om Eftermiddagen den 25de August Kl. 6 a 7. Herom blev Steen underrettet af en af Bergs Krambodsfolk ved Navn Carl Horn, der har paastaaet, hvad Steen imidlertid har benegtet, at han havde underrettet Steen om, at det var Wrigth, som havde indfudet sig i Bergs Huus og var gaaen op paa Jomfru Bergs Værelse. Idet Steen saaledes har benegtet at have hørt Horn nævne Wrigths Navn, har han derhos foregiver, at han stod i den Formenin, at det var en Tyv, der havde listet sig ind i Bergs Huus og at han derfor strar ilede derhen. Ved Ankomsten til Bergs Huus forføjede Steen sig strar op i anden Etage, hvor Jomfru Berg havde sit Værelse. og spurgte Horn, som stod nederst paa Trappen, efter Samme. Da han herom havde faaet Underretning, bankede han paa Døren, der var tillaaset og, idet han skal have yttret, " jeg forsikkrer, at jeg hveken skal røve ham eller dem", forlangre at blive inladt samt truede med, at han imodsat Fald vilde spænde Døren ind. Foranlediget af Jomfru Bergs Yttring om, at hun ikke vilde lukke op forinden Steen havde tilkalt 2 Vidner, lod Steen formeldre Horn og en anden Person ved Navn Søren Hansen indfinde sig ved Døren, som derpaa af Jomfru Berg blev lukket op. Steen foer da staks hen imod Wrigth, hvem han, da han ikke øieblikkelig fik Svar paa hvad han (Wrigth) vilde der, grep i Kjolekraven. Baade Wrigth. og Steen kom derefter begge du paa Gangen udenfor Jomfru Bergs Værelse, hvor de, som Vidnerne havde udtrykt sig, atter kom sammen. Uden at der fuldstændigen er oplyst, hvorledes der tilgik, tumlede derpaa Wrigth ned ad den fra formeldte Gang til den nedenunder værende Forstue førende trange og 13 Trin høye Vindeltrappe og blev liggende

en kort Tid nedenfor Samme. At Steen imidlertid har stødt Wrigth nedad Trappen er i det minste ikke usandsynligt. Da Wrigth atter var kommen paa Benene, gav Steen ham flere Ørefigen paa begge Sider af Ansigtet og puffede ham derpaa foran sig ind i Kramboden, hvor han bad de Tilstedeværende at passe paa "Personen" indtil han hentede Politiet. Wrigth kom desttagtet du paa Gaden, men blev straks efter atter trukken ind i Forstuen af Steen, som, ider han holde Wrigth i Kjolekraven, skjød ham fra sig henimod Væggen, ved hvilken Wrigth blev staaende et Par Minutter, . men fant derpaa ned paa Gulvet. Her blev han, uden Bevisthed, liggende indriltvende Politibetjenten kom tilstede og kjørte ham paa en Kjærre hjem til sit Logis i Laurvig. Det heromhandlede passerede Kl. mellem 8 og 9 om Aftenen, og da det efter flere Vidners Prov endda var saa lyst, at man godt kunde Tjelne hverandre, er der liden Sandsynlighed for at Steen Foregivende om, at han ikke gjenkjendte Wrigth, hvem han vedgaaet at have kjendt i længere Tid, medfører Sandhed. Af Fryght for Wrigths Liv, der antoges at svæve i Fare, blev der hjemme i hans Logis allerede den 30te August 1836 paabegynt et Forhør for at man derunder, medens Wrigth endnu var ilive, kunde erholde hans Forklaring om det Passerede. Wrigth, hvis Forklaring modtages ved hans Sygeleie, sigtede, for det Tilfælde, at han skulde dø, Steen som sin Banemand, men erklærede sig derhos du af Stand til at forklare sig om hvad der passerede mellem ham og Steen fra den Tid Sidstnævnte paa Gangen udenfor Jomfru Bergs Værelse togham i Kraven; thi fra den Tid af har han paastaaet at have manglet Bevidstheden, hvilken han først erholdt tilbage, da han den paafølgende Morgen vaagnede i sit Logis, i hvilket Korpslæge Bud samme Aften som Wrigth var tilføiet ovenmeldte Mishandling indfandt sig og anordnede de fornødne Lægemedler. Deris paa Grund af de under det optagne Forhør fremkomne Oplysninger og dels i Betragening af Lægerne Clasens og Buds Erklæring af 24de Septbr. 1836, hvilken gik du paa, at Wrigth siden den ham overgåede Bold havde været syg og undertiden havde havt Anfald af Bildelse, at der var høyst sandsynligt at han havde faaet en Hjernerystelse, og at den ham tilføyede Mishandling letteligen kunde have havt farlige Følger for hans Liv, hvis ikke Lægthjælp saa betimelig som fleer var havde været tilstede anordnede Jarlsberg og Laurvigs Amt under 28de September 1836 Justitsation mod Kjøbmand Otter Daniel Steen for formeentlig at have gjort sig Skyldig i Vold og Overfald. Under Sagens Drift afgave Clasen og Bud en yderligere Beretning om Wrigths Sundhedstilstand, i hvilken Beretning der hedder, at Wrigth fremdeles havde opholdt sig i Laurvig under deres Tilfun til den 24de Desember 1836, da de, uagtet Wrigth endda ikke havde gjenvundet sin Helbred, ansaa det gavnligst for ham at rese tilbage til sit Hjem, hvilken han ogsaa gjorde, samt at han i det anmeldte Tidsrum havde lidt af Svindel, Mathed, Engstelse, Søvnløshed, trykkende Smarter i hovedet, Mangel paa Hukommelse og Appertit m. o., ligesom ogsaa at det ei kunde nægtes, at de anførte Symptoner

kunde være en Følge af den omhandlede Mishandling. I Ærklæringer af 21de Mai og 26de Juni 1837 hade de ovende nævnte Læger endvidere oplyst, at Wright den 24de Marss. A. atter havde indfundet sig i Laurvig for at søge Lægehjelp, da han atter uden at være ganske restiteret efter den ommeldte Sygdom, der fremdeles ansaaessom en Følge af den ham tilføiede Mishandling, efter deres Raad om at opholde sig i Landluften og søge Adspredelse ved sine Landbrugssysler, afreiste fra Byen 16de Mai s. A. Lægerne have derhos i sidstmeldte Erklæringer yttret, at den hovedsageligen ved Nedrumlingen af Trappen foraarsagede Hjernerystelse maate ansees forøget ved at Steen gav Vright Ørefigen samt med at han skjød ham ind i Kramboden og mod Væggen i Forstuen. Under 27de Juni 1837 afsagde Byfogdeni Laurvig Dom i den omhandlede Justitssag, ved hvilken Dom Steen blev dømt for Vold og Overfald til at bøde 258 Lod Sølv til Deling efter Loven samt til at give Wright Erstatning for Kost og Logis under hans Sygdom efter Mishandling m. m. Og efter uvillige Mænds Stjøn. Denne dom blev derefter, ifølge Steens Forlangende, indanket til Agershus Stiftsherred, som imidlertid fandt at Sagen efter dens spinkle Beskaffened ikke egnede sig til Justitsel Forfølgning, hvorfor den kjenede Underrettens Dom uefterretlig og afviste Sagen fra bemeldte Ret som ikke Kvalifiserede sig til Justitiel Paatale. Sagen blev derefterindbragt for Høiesteret, hvor den befalede Aktor Advokat Stang, forinden Sagen kom under Behandling i Retten, havde indhentet det medicinske Fakultets Betænkning, der afgaves den 19de Februar 1838, og hvori der blant Andet anføres Følgende: "Da Wright strar eller meget fort Tid efterat han var rumlet ned af Trappen reiste sig op, maa det antages, at han ved Faldet enten ikke har faaet nogen Hjernerystelse eller at denne kun har været af ringe eller af Lægerne saakalder første Grad, i hvilken Bevidsheden og Bevægelseevnen enten slett ikke tabes eller hastig vender tilbage, Mennesket føler derefter blodt Mathed eller Svindel, som under Iagtagelse af Diæt sedvanlig efter kort Tid forsvinder, uden at efterlade for Liv eller Helbred farlige Følger.

2) Ørefigen, især naar den haftig efter hverandre virke paa begge sider af Hovedet, saavel som Resten af Legemet, kunne i og for sig selv frembringe en betydelig Hjernerystelse, endog hos et paa den Tid kunde Menneske, og altsaa endnu lettere efter et foregaaende Fald, som har indvirket skadelight paa Hjernen. Man kan imidlertid neppe antage at Wright ved denne Leilighed har faaet en forøget Hjernerystelse, da han isaafald vilde strar, være falden til Jorden; men den nye Mishandling tissigemed den Sindsstemning, hvori Wright derved er bragt, har bevirket en betydelig Rongestion til og Irritation af Hjernen, hvorved han, efter et Par Minuter at have staaet lænende sig til Væggen, falt ned ved denne i en næsten bevistløs Tilstand og formeentlig med Udsrakt af Smerter og Trætninger i Lemmerne, som har givet Anledningen til at

saavel nogle af Vidnene som de udenfor Huset staaende Folk troede havde Slagtilfelde.

3) Det er rimeligt at Wrigth ved Faldet ned af Trappen har faaet en ringere Grad af Hjernrystelse, som atter foraarsgede en Svækkelse i Hjernens Aarer og derved Tilbøienlighed til Kongestion af Blod til Hjernen, men at de af Steen ham senere tilføiede Voldsomheder have havt den betydeligste Indflydelse til at forværre den Sygdomstilstand, hvori han var, da han bragtes til sit Hjelm. Alle Tilsælde, som vare tilstede, vidne om, at Wrigth da leed af Try paa Hjernen (*compressio cerebri*), forbundet med Irritationstilfelde, ja endog med en Udvikling værende stærk Inflammation, og gav Lægerne, som ikke fandt Spor af udvortes Vold, Tilstækkelig Grund til at antage en foregaaet Hjernrystelse, der ofte har Kongestions og Irritationstilfælde tilfølge. Dersom Wrigth, efterat være tumlet ned af Trappen, havde faaet Lov at gaae hjem og holde sig rolig, er det at formode, at ingen farlige Følger senere vilde have viist sig. Det er ogsaa muligt, at den af Steen mod Wrigth senere Udøvede Medfart ikke vilde have medført saa farlige Tilfelde, som de der strar efter denne viste sig, dersom ikke det ikke det foregaaende Fald ned af Trappen havde fundet Sted. Man kan saaledes ikke nægte, at om Steen end ikke kan siges at være den eneste Aarsag, saa maa dog hans Adfærd imod Wrigth ansees at være en meget betydelig og væsentlig medvirkende Aarsag til den strar efter paafølgende Sygdom.

4) Da Wrigth kom tilsyneladene frisk i Bergs Gaard, og da der ei er oplyst, at han forhen har lidt af nogen Sygdom, saa have de sammenstødene Omstendigheder, Faldet ned af Trappen, den Sindsstemning Wrigth bragtes i, men især den imod ham brugte Adferd, samlede bidraget til at frembringe den paafølgende Sygdomstilstand.

5) Om den Wrigth tilføiede Mishandling end ikke bestemt kan kaldes livsfarlig, saa maa dog den Sygdom, som Wrigth strar efter fandtes i, med Dette kaldes livsfarlig og af den Beskaffenhed, at den kan meget længe, ja maaske stedse have skadelig Indflydelse paa hans Helbred."- Den af den for Steen befaalede Defensor for Høiesteret, Advokat Bruun, i den nu gennemaaede Justitssag vedlagte principale Paastand blev af Høiesteret tagen tilfølge, idet Høiesteret den 6te Marts 1838 stadfæstede Overrettens Dom og tilpligtede det Offentlige at udrede de af Aktionen lovlig flydende Omkostninger. Efterat denne Dom var Falden, lod Wrigth under 22de Marts 1838 Steen indkalde til Laurvigs Byes Forligselskommission i Anledning af de mod ham af Steen forøvede reelle verbale Injurier. I sidstnævnte Henseende maa nemlig mærkes, hvad under Justitssagen ikke kom synderlig i Betragtning, at Steen efterat Wrigth var falden overende i Gangen, havde betitlet ham en lumpen Hund eller Knægt, samt sagt til Mad. Berg, at det var en nedrig Person fra Laurdal, som havde sneget sig ind i hendes Huus m. B. Da Forlig imidlertid ikke blev opnaadt, indstevnede Wrigth Steen for Laurvigs Bytingsret, ved hvis Dom af 8de Oktober 1838 Sagen

fik samme Udfald som den Offentlige Sag i sin Tid ved bemeldte Ret havde Faaet, dog at Steen tillige for de af ham mod Wrigth brugte utilbørlige Udtadelser - der ved Dommen mortificerende - blev idømt en Mulkt af 10 Spd. til Laurvigs Fattigkasse. Endelig blev Wrigth tillagt 20 Spd. i Procesomkostninger hos Steen. Den 24de November 1838 paaankede Steen med omtrent 1 Aars Varsel Underrettens Dom til Agershuus Stiftsoverret til Undertjendelser, ligesom Wrigth den 22de Februar 1839 inankede den med kortere Varsel deels til Stadfæstelse og deels til Forandring. I Overretten, hvor Wrigth ved nye Attester end yderligere havde godtgjort sin uplettede Vandel og sit særdeles gode Rygte, blev den 17de Juni S. A. afsagt saadan Dom: Hovedappellanten Kjøbmand Otter Daniel Steen bør for de under nærværende Sag Omhandlede mod Kontraappellanten Andreas Wrigth af forøvede reelle Injurier til Deling efter Loven at bøde til sammen 258 Lod Sølv eller 129 Spd. og betale i Ærstatning til Bemeldte Andreas Wrigth for Lægeløn. Kost og Logis under hans Sygdom efter Injuriernes Forøvelse samt for det Tab og den Skade, han maa antages at have lidt ved Sygdommens Tid at ligge fra sit Hjem og forsøme de til hans Næringsvei Hørende Forretninger, saa og for den Skade, han lider ved at han paa Grund af det ved Mishandlingen paadragne Helbreds Tab ikke har kunnet og ikke for Fremtiden kan besørge de til hans Næringsvei tilliggende Forretninger saa meget som uvillige Mænds Stjøn, optaget paa Hovedappellantens Bekostning, vorder bestemt. Saa bør og Hovedappellanten for under Dagen paatalte mod Kontraappellanten brugte utilbørlige Udtadelser at betale til Laurvigs Fattigkasse en Mult af 50 Spd., hvorhos bemeldte Udtadelser mortificeres, saa at de ei kommer Kontraappellanten til Forkleinelse paa gode Navn og Rygte. I Processens Omkostninger for for Stiftsoverretten. I Høiesteret, hvor Dagen for Hovedappellanten udførtes af Advokat Stang og for Kontraappellanten af Advokat Hjelm, blev under 9de November afsagt saadan Dom: " Stiftsoverrettens Dom bør ved Magt at stande, dog saaledes, at Kontracitanten Kjøbmand Otter Daniel Steen til Hovedcitanten Proprietær Andreas Wrigth betaler Processens Omkostninger for alle Retter med 100 Spd."
